ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ & ΠΑΛΙΝΝΟΣΤΟΥΝΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ 2007-2013

«ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ ΣΕ ΜΑΘΗΤΕΣ ΕΠΙΠΕΔΟΥ Α2»

Αναστασία Αμπάτη- Χριστίνα Κατσάρου

Θεσσαλονίκη, 18-19 Φεβρουαρίου 2012

ΤΙ ΕΝΝΟΟΥΜΕ ΜΕ ΤΗ ΛΕΞΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ;

Παραγωγή στη Γ2 είναι η οποιαδήποτε έκφραση (προφορική ή γραπτή) στη δεύτερη/ξένη γλώσσα, από μία λέξη ή το ζητούμενο τύπο σε μια άσκηση συμπλήρωσης κενών μέχρι μια εκτενή γραπτή έκθεση, από τη μονολεκτική απάντηση σε μια ερώτηση μέχρι την πλήρη ανάπτυξη ενός θέματος και την πολύωρη ενεργή συμμετοχή σε μια συζήτηση.

ΣΤΑΔΙΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΓΗΣ

- α) Ενθάρρυνση της ελεύθερης και αυθόρμητης παραγωγής των διδασκομένων
- β) Αναφορά και καταγραφή στον πίνακα του συναφούς και απαιτούμενου λεξιλογίου από το διδάσκοντα
- γ) Καταγραφή ορισμένων απαιτούμενων συντακτικών δομών
- δ) Οργάνωση της μορφής (σε προχωρημένο στάδιο ελληνομάθειας προτείνεται η χρήση σχεδιαγράμματος)
- ε) Αρχική σύνταξη των ιδεών από τους μαθητές

- στ) Έλεγχος του γραπτού σε κάθε περίοδο (σε μορφοσυντακτικό, λεξιλογικό επίπεδο)
- ζ) Βοήθεια στην επιλογή των κειμενικών δεικτών (ή δεικτών συνοχής)
- η) Στήριξη στην οργάνωση και το διαχωρισμό των παραγράφων
- θ) Τελικός έλεγχος του γραπτού (διόρθωση και των ορθογραφικών λαθών)
- ι) Φωναχτή ανάγνωση του γραπτού κειμένου κάθε μαθητή σε όλη την τάξη και ανταλλαγή απόψεων

ΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΤΟΥΣ ΑΛΛΟΓΛΩΣΣΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ

«Ίσως αυτό είναι και το πιο δύσκολο στη διδασκαλία της ελληνικής ως ξένης: Να πάψει ο εκπαιδευτικός να θεωρεί δεδομένη και φυσική τη γνώση της ίδιας της γλώσσας του. Ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να προσπαθήσει να μπει στη θέση των μαθητών του».

(Μοσχονάς, 2004)

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

- Τι θέλω να διδάξω; (θεματικό λεξιλόγιο – μορφοσύνταξη – προφορά)
- Σε ποιο επίπεδο γλωσσομάθειας βρίσκεται η ομάδα-στόχος;
- Ποια είναι η επικοινωνιακή περίσταση;
- Τι μέσα θα χρησιμοποιήσω;
- Ποιοι είναι οι στόχοι που θέλω να πετύχουν οι μαθητές μου;
- Ποιες δραστηριότητες ταιριάζουν περισσότερο στις ανάγκες και τα ενδιαφέροντά τους;

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- **Παρατήρηση και περιγραφή εικόνας**
- **Αναδιήγηση κειμένων**
- **Παρουσίαση εργασιών στην τάξη**
- **Υποβολή ερωτήσεων με παιγνιώδη τρόπο**
- **Ελεύθερη δραματοποίηση, αυτοσχέδιες σκηνές, σκηνές μιμητικές, προσωποποίηση**
- **Αξιοποίηση των αισθήσεων (βλέπω, αγγίζω, ακούω, μυρίζω και περιγράφω τα αντικείμενα)**
- **Παρακολούθηση, ακρόαση, πραγματοποίηση απλών συνεντεύξεων στην τάξη**
- **Απαγγελία - Τραγούδι**

ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ

- Η εικόνα διευκολύνει την επικοινωνία και βοηθά τη γλωσσική ανάπτυξη
- Αποτελεί μία γέφυρα ανάμεσα στο γνωστό-οικείο και στο άγνωστο-μακρινό
- Προτείνονται δυναμικές ερωτήσεις (*Τι συμβαίνει εδώ; Τι φαντάζεσαι ότι συζητάνε τα άτομα στην εικόνα; Θα ήθελες να ήσουν εκεί; Τι θα άκουγες; Τι θα ένιωθες;…*) και όχι μόνο στατικές (*Τι είναι αυτό;*) (Σφυρόερα, 2003)

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΘΕΜΑΤΟΣ

- ηλικία
- επίπεδο ελληνομάθειας
- αριθμός των μαθητών στην τάξη
- προφίλ και ενδιαφέροντα των μαθητών
- συνάφεια θέματος με την ενότητα που εξετάζουμε και με τις αντίστοιχες σχολικές ενότητες
- επικοινωνιακή χρησιμότητα
- γραμματικό θέμα

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Αφόρμηση/εισαγωγή
- Σύνδεση του νέου θέματος με τα προηγούμενα
- Καταγραφή στον πίνακα απαιτούμενων λέξεων
- Παρουσίαση νέου γραμματικού φαινομένου
- Έμφαση στα δύσκολα σημεία
- Ασκήσεις συμπλήρωσης κενών
- Ασκήσεις παραγωγής
- Παιγνιώδεις δραστηριότητες-κατασκευές
- «Εφεδρικές» δραστηριότητες

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

«Τι είναι;»

- Επίπεδο γλωσσομάθειας: Α2
- Επικοινωνιακή περίσταση: Απλή περιγραφή ζώου-αινίγματα

8 Η κάθε ομάδα συζητά και παρουσιάζει ένα στιγμιότυπο από τη ζωή του ζώου που έχει διαλέξει (εκφράστε την άποψή σας: **πώς τα περνάτε**; **συμβιώνετε καλά με τα υπόλοιπα ζώα**; **τι δυσκολίες αντιμετωπίζετε**;).

«Τα απίθανα μολύβια», Γλώσσα Γ΄Δημοτικού, Ενότητα: «Στη Γη και τη θάλασσα», Βιβλίο μαθητή, σελ. 48

ΜΑΘΗΤΕΣ

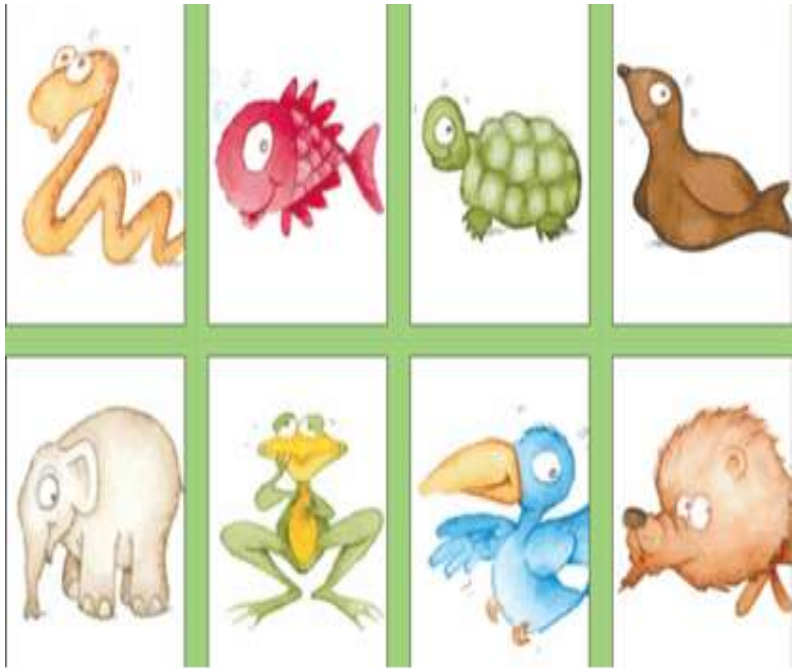

ΕΔΙΑΜΜΕ, ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ 1, ΚΑΡΤΕΛΕΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ

Είναι ένα ζώο που ζει στο σπίτι μας. Έχει μακριά μουστάκια και μαλακό τρίχωμα. Του αρέσει το γάλα και τα ψάρια.

Τι είναι;

ΠΙΘΑΝΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΤΟ ΓΡΑΠΤΟ ΛΟΓΟ «ΤΟ ΛΕΞΙΚΟ ΤΩΝ ΖΩΩΝ»

- Επίπεδο γλωσσομάθειας: Α2
- Επικοινωνιακή περίσταση: Περιγραφή ζώου
- Χρήσιμο θεματικό λεξιλόγιο: ιδέες μπορούμε να πάρουμε από το βιβλίο του ΚΕΔΑ «ΕΙΚΟΝΕΣ ΚΑΙ ΛΕΞΕΙΣ»
- Γραμματικοί στόχοι: Κλίση επιθέτων, συμφωνία επιθέτου με το ουσιαστικό, σύνταξη απλών προτάσεων (παρατακτική σύνταξη)

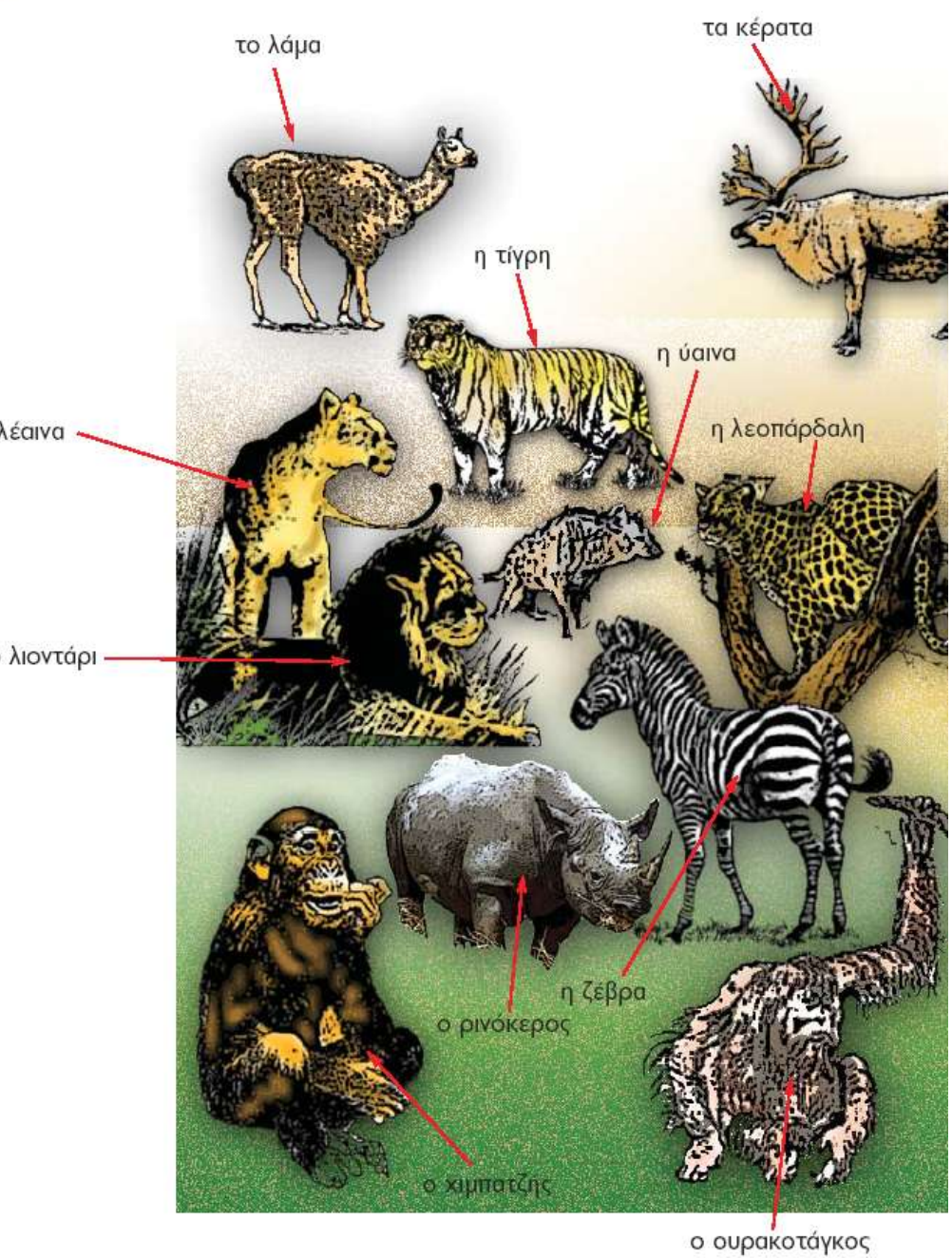
το λάμα
τα κέρατα
η τίγρη
η ύαινα
η λεοπάρδαλη
λέαινα
λιοντάρι
η ζέβρα
ο ρινόκερος
ο χιμπατζής
ο ουρακοτάγκος

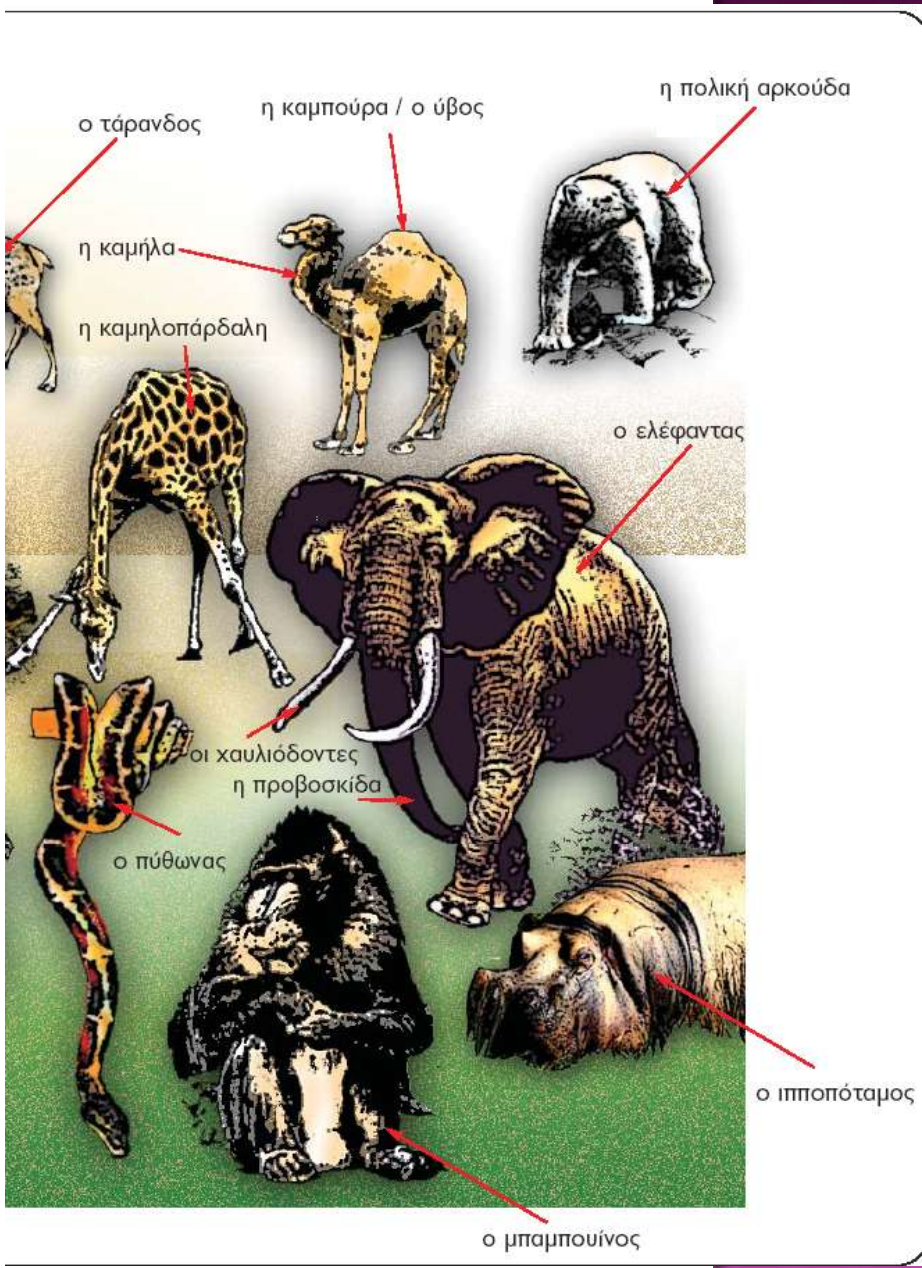
ο τάρανδος
η καμπούρα / ο ύβος
η πολική αρκούδα
η καμήλα
η καμηλοπάρδαλη
ο ελέφαντας
οι χαυλιόδοντες
η προβοσκίδα
ο πύθωνας
ο ιπποπόταμος
ο μπαμπουίνος

Το αγαπημένο μου ζώο

Έχεις κάποιο αγαπημένο ζώο; Αυτό μπορεί να είναι ένα κατοικίδιο ζώο που φροντίζεις ή ένα ζώο που θαυμάζεις, όταν το βλέπεις σε βιβλία ή στην τηλεόραση.

- Γράψε σε ένα φύλλο χαρτί ένα κείμενο που να το περιγράφει, έτσι ώστε να το γνωρίσουν καλύτερα οι συμμαθητές σου.
- Μπορείς να βάλεις φωτογραφίες, εικόνες ή ζωγραφιές του ζώου.

Οι παρακάτω ερωτήσεις θα σε βοηθήσουν να το παρουσιάσεις καλύτερα.

- Ποιο είναι το ζώο που μου αρέσει;
- Πώς είναι η εμφάνισή του;
- Ποιες είναι οι συνήθειές του;
- Ποια είναι η συμπεριφορά του;
- Τι μου αρέσει πιο πολύ σε αυτό;

Δελτίο ταυτότητας του δελφινιού

Συμπλήρωσε το δελτίο ταυτότητας του δελφινιού με βάση τις πληροφορίες των κειμένων του βιβλίου σου.

Δελτίο ταυτότητας

Κοινό όνομα: δελφίνι

Μήκος: .....

Χρώμα: .....

Χαρακτηριστικά του σώματος: .....

.....

.....

Συνήθειες / συμπεριφορά: .....

.....

.....

Αγαπημένο φαγητό: .....

Κύριες απειλές: .....

.....

- Συνάφεια με το σχολικό βιβλίο: «Τα απίθανα μολύβια», Γλώσσα Γ΄ Δημοτικού, Ενότητα: «Στη Γη και τη θάλασσα», Τετράδιο εργασιών, σελίδες 38, 39.

α) Αξιοποιούμε το «ενεργητικό» λεξιλόγιο των μαθητών

β) Παρουσιάζουμε το νέο θεματικό λεξιλόγιο:

απλές λέξεις: *η φώκια, ο παπαγάλος*

φράσεις του τύπου: *το μεγάλο ράμφος , η φουντωτή ουρά , η μεγάλη χαίτη, ζώο χορτοφάγο/σαρκοφάγο*

μεγαλύτερες φράσεις: *ζει στο δάσος/στην έρημο/ στη ζούγκλα*

γ) Δίνουμε **χρήσιμες λεκτικές δομές:** *(Η χελώνα έχει μικρό κεφάλι/Οι φώκιες έχουν μεγάλα μουστάκια/ Το χρώμα του-της-τους είναι... / Του-Της αρέσει να...)*

ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΥΜΕ ΤΟ ΠΡΟΤΥΠΟ

Ο ελέφαντας είναι ένα ζώο που ζει σε ζεστά μέρη. Έχει μεγάλο σώμα και μεγάλο κεφάλι αλλά τα μάτια του είναι μικρά. Έχει σκληρό δέρμα και το χρώμα του είναι καφέ ή γκρι. Έχει δυο μεγάλα δόντια (χαυλιόδοντες) και μακριά προβοσκίδα. Του αρέσει να τρώει χόρτα και καρπούς. Είναι δηλαδή ζώο χορτοφάγο.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑΣ

Άσκηση 1η: Αντιστοίχισε κάθε ζώο με τη σωστή λέξη, όπως στο παράδειγμα:

Η γάτα είναι άσπρος.
Η γάτα είναι άσπρη.
Η γάτα είναι άσπρο.

Ο σκύλος είναι κίτρινος.
Ο σκύλος είναι κίτρινη.
Ο σκύλος είναι κίτρινο.

Η χελώνα είναι πράσινος.
Η χελώνα είναι πράσινη.
Η χελώνα είναι πράσινο.

Ο παπαγάλος είναι γαλάζιος.
Ο παπαγάλος είναι γαλάζια.
Ο παπαγάλος είναι γαλάζιο.

Το άλογο είναι μαύρος.
Το άλογο είναι μαύρη.
Το άλογο είναι μαύρο.

Άσκηση 2η:

Περίγραψε την εικόνα του ζώου που βλέπεις. Συμπλήρωσε τα γράμματα που λείπουν:

Το κεφάλι του παπαγάλου είναι κόκκιν___ και άσπρ___. Τα μάτια του είναι μαύρ___.

Το ράμφος του είναι άσπρ____. Τα φτερά του είναι κίτριν___ , κόκκιν___ και γαλάζι___.

Η ουρά του είναι κόκκιν___ και γαλάζι___.

Τα νύχια του είναι μαύρ___.

Είναι ένας πολύχρωμ___ παπαγάλος!

Θεσσαλονίκη, 18-19 Φεβρουαρίου 2012

3. Κοίταξε τις εικόνες και συμπλήρωσε το κενό με το ζώο που ταιριάζει.

Το _____ είναι ζωηρό.

Η _____ είναι όμορφη.

Ο _____ είναι έξυπνος.

Η _____ είναι αργή.

Το _____ είναι δυνατό.

Άσκηση 4η: Κοίταξε τις εικόνες και γράψε τις διαφορές:

1. Ο λύκος

Στην πρώτη εικόνα ο _____ είναι _____, ενώ στη δεύτερη είναι _____.

2. Η γάτα

Στην πρώτη εικόνα η γάτα _____.

3. Το άλογο

Το άλογο στην πρώτη εικόνα είναι _____

Άσκηση 5η: Συμπλήρωσε τα κενά με τη λέξη από την παρένθεση στον κατάλληλο τύπο:

Το τραγούδι της ψυψίνας της Λίνας Κάσδαγλη (με αλλαγές)

Καλημέρα, Ψυψίνα,
Μ' αρέσεις πολύ.
Έχεις _____ (μαύρος) μουστάκια
Και γούνα _____ (απαλός).
Όταν ψάρι μυρίζεις
Που ψήνει η κυρά,
Τριγυρνάς, νιαουρίζεις,
Με _____ (όρθιος) την ουρά.

Καληνύχτα, Ψυψίνα.
Κοντά στη φωτιά
Με τις σπίθες αστράφτει
Η _____ (χρυσός) σου ματιά.
Τα _____ (πονηρός) ποντίκια κρυφτήκαν,
Ο _____ (δυνατός) αέρας περνά.
Κουλουριάσου, Ψυψίνα,
Κοιμήσου ξανά.

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

Περιγράφω το ζώο που μου αρέσει

Λέξεις-φράσεις που θα με βοηθήσουν στην περιγραφή

Ο, Η, Το ……. έχει……

Ο, Η, Το… ζει στο σπίτι/στο δάσος/στη σαβάνα/στη θάλασσα/στη ζούγκλα

Το κεφάλι του/της/του

Το σώμα του/της του

Το χρώμα του/της/του

Του/Της/Του αρέσει….

η ουρά, τα πόδια, τα νύχια, τα μουστάκια, τα μάτια, η μύτη, το στόμα, ο λαιμός, το δέρμα, το τρίχωμα, τα φτερά, η ράχη, η γούνα

μεγάλος-η-ο/ψηλός-η-ο/ μυτερός-η-ο/ κοφτερός-η-ο/περήφανος-η-ο/πολύχρωμος-η-ο/

φουντωτός-η-ο,/έξυπνος-η-ο/πιστός-η-ο/γρήγορος-η-ο

Τρώει χόρτα ⟶ είναι χορτοφάγο

Τρώει κρέας ⟶ είναι σαρκοφάγο

Τρώει τα πάντα ⟶ είναι παμφάγο

Στο τέλος μπορείς να γράψεις τους λόγους για τους οποίους σου αρέσει αυτό το ζώο.

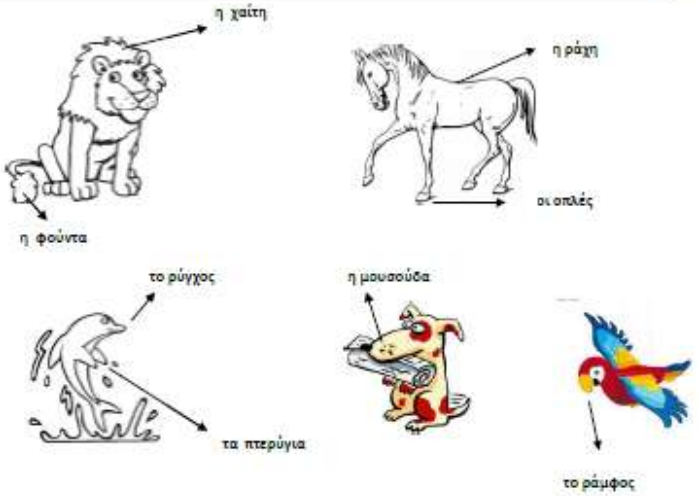

Θεσσαλονίκη, 18–19 Φεβρουαρίου 2012

Ο ελέφαντας

Ο ελέφαντας είναι ένα ζώο που ζει στα ζεστά μέρη.

Έχει μεγάλο σώμα και μεγάλο κεφάλι αλλά τα μάτια του είναι μικρά. Έχει σκληρό δέρμα και το χρώμα του είναι καφέ ή γκρι. Έχει δυο μεγάλα δόντια *(χαυλιόδοντες)* και μακριά *προβοσκίδα*. Του αρέσει να τρώει χόρτα και καρπούς. Είναι δηλαδή ζώο *χορτοφάγο*.

Ο ελέφαντας μου αρέσει πολύ, γιατί είναι ζώο δυνατό και μπορεί να κάνει πολλά αστεία κόλπα.

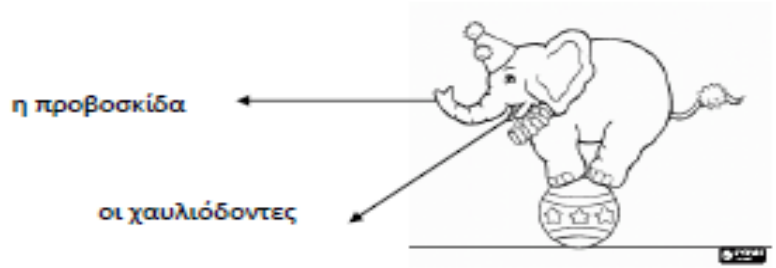

Τώρα γράψε κι εσύ για το ζώο που σου αρέσει

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΤΟΥ ΣΑΜΠΑ, ΜΑΘΗΤΗ ΤΗΣ Δ΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ (10 ΧΡΟΝΩΝ). Ο ΣΑΜΠΑ ΕΙΝΑΙ 4 ΧΡΟΝΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΦΟΙΤΑ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ 3,5 ΧΡΟΝΙΑ.

Μια φορά και έναν καιρό ήτα μια μιτέρα πουλί και είχαι δυο μικρά πουλάκια με τα η μιτέρα αποφάσισε να παι να φερει τροφει για τα πουλακιά της. Όταν εφίγε η μητερα τον πουλιών ήρθε μια γατα κίταζε πρότα το πουλάκι και μετά σκαρφάλονε στο δενδρο τον πουλιών όταν σκαρφάλονε η γάτα εμφανίστικε ινας σκίλως νδάκοσε την ουρα της γατας που σκαρφάλονε οταν ντάκοσε την ουρατης γατας ο σκίλος μετά ηρθε η μητέρα και εφερε τροφή στα παιδια της και μετά ο σκυλος εντιοκσε τιν γάτα.

Το άλογο

Το άλογο είναι ενα ζώο που ζει παντού. Έχει μεγάλο σώμα και λεπτό καιφάλι. Και τα μάτια του είναι μαύρα. Έχει σκληρό σόμα και το χρώμα του είναι καφέ, μαύρο, άσπρο. Έχει κοφτερά δόντια. Και το άλογο τρέχει πολύ γρίγορα. Το άλογο κουβαλάη τους ανθρώπους οπου θέλουν και κάνει ακροβάτες.

Το άλογο μου αρέσει πολύ, γιατί είναι δινατό και τρέχει πολύ γρίγορα.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑΣ

Μαργαρίτα 3, Βιβλίο Μαθητή, σελ. 35-37, Τετράδιο Εργασιών σελ. 40.

Τα ζώα της γης

Το λιοντάρι είναι δυνατό.
Είναι ζώο της ζούγκλας.

Η γάτα αγαπάει
τα ψάρια
της θάλασσας.

Η αλεπού είναι έξυπνη.
Είναι ζώο του βουνού.

Το δελφίνι ζει στη θάλασσα.
Είναι πολύ έξυπνο.

Ο ιπποπόταμος
είναι τεράστιος.
Ζει στα ποτάμια.

Ο σκύλος είναι ζώο
του σπιτιού.
Είναι καλός φίλος
του ανθρώπου.

Τα ζώα του τσίρκου
ζουν στα κλουβιά.
Τι κρίμα!

7 Βρες ποιο ζώο είναι:

Είναι ζώο της θάλασσας.
Έχει τεράστιο σώμα.

Είναι ζώο του βουνού.
Είναι πολύ έξυπνη και
της αρέσουν οι κότες.

Ζει στην Αυστραλία.
Έχει μια τσέπη στην κοιλιά
και εκεί βάζει τα παιδιά του.

Ζει στο δάσος.
Έχει καφέ ή άσπρο χρώμα.
Τρώει πολύ μέλι.

Είναι ο βασιλιάς των ζώων.
Ζει στην ζούγκλα.
Είναι πολύ άγριο ζώο.

Είναι ζώο του σπιτιού.
Είναι πολύ καλός φίλος.

40

Θεσσαλονίκη, 18–19 Φεβρουαρίου 2012

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΕΛΙΖΑΜΠΕΘ, ΜΑΘΗΤΡΙΑΣ ΤΗΣ Γ΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ (8 ΧΡΟΝΩΝ). Η ΕΛΙΖΑΜΠΕΘ ΕΙΝΑΙ ΓΕΝΝΗΜΕΝΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΦΟΙΤΑ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ 2,5 ΧΡΟΝΙΑ.

Μια φορά και έναν καιρό είδαμε τρεις πουλιακια να σφίριζουν και ένα πουλί να πεταει στον ουρανο. Η γάτα είδε δύο πουλακια να είναι στο δέντρο. Ηθελε η γατα να πάρει τα δύο γατάκια και ο σκύλο ηρθε. Ο σκύλο ήθελε να φάει την ουρά της γάτα μέτα η γάτα φοβηθηκε. Μετά η γάτα έφηγε.

Το αγαπημένο μου ζώο είναι η γάτα

Η γάτα έχει μουστάκια και τρώει τα ψάρια της θάλασσας γιατί είναι το αγαπήμένη της φαγητό.

Το σώμα της είναι άσπρο και τα πόδια της είναι μαύρα και τα μάτια της είναι μπλε.

Έχει μίκρα αυτία και είναι μαύρα.

Πως αγαπώ η γάτα!

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟ Β1+

Ο καθηγητής της Βιολογίας σας ζητάει να κάνετε μια σύντομη παρουσίαση ενός φυτού της πατρίδας σας.

Οι παρακάτω παράγραφοι θα σας βοηθήσουν να πάρετε μερικές ιδέες για την παρουσίασή σας.

- Επίπεδο γλωσσομάθειας: Β1+
- Επικοινωνιακή περίσταση: Περιγραφή φυτού
- Συνάφεια με το σχολικό βιβλίο: Η Νεοελληνική Γλώσσα, Α΄ Γυμνασίου, Ενότητα: «Ταξίδι στον κόσμο της φύσης»

Κείμενο 2 [Ροδιά]

α. Το κείμενο που ακολουθεί είναι χαρακτηριστικό περιγραφής φυτού με τη λογοτεχνική ευαισθησία του Στράτη Μυριβήλη.

περ. «ΟΙΚΟ», εφημ. Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 2003

Οι ροδιές... Πρέπει να δείτε τις ροδιές. Είναι από τα πιο όμορφα πλάσματα της ελληνικής εξοχής.

Η κλάδωσή τους είναι λεπτή, η φυλλωσιά τους έχει τόσο άφθονο το πράσινο φως, που γεμίζει τρυφεράδα το τοπίο. Τα λουλούδια τους είναι εξαίσια σύνθεση ενός ειδικού κόκκινου με το τρυφερό πράσινο της ροδιάς. Τώρα τα λυγερά κλωνιά τους λυγάνε απ' τον καρπό. Τα ρόδια κρέμονται χοντρά, στρογγυλά, τσιτωμένα απ' τις σφιχτές «ροδοπαππούδες», που ζουλιούνται αλύπητα στριμωγμένες μέσα στον ίδιο κορσέ. Το ντόπιο παραμάντεμα έτσι ορίζει το ρόδι: «Χίλιοι μύριοι καλογέροι σ' ένα ράσο τυλιγμένοι». Μερικά ρόδια σκάνουν απ' τ' ασυγκράτητο σφρίγος τους. Σκάνουν ψηλά σαν ειρηνικές χειροβομβίδες και σε ραντίζουν με τους τριανταφυλλιούς σπόρους τους, που αστράφτουν στον ήλιο. Σαν να σου ρίχνουν κατακέφαλα μία φούχτα ρουμπίνια.

Το κείμενο περιλαμβάνεται στο *Ανθολόγιο Νεοελληνικών Κειμένων για το Δημοτικό* της Ζωής Σπυροπούλου και του Αντώνη Δελώνη, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2000

β. Ένα ακόμα κείμενο περιγραφής του ίδιου φυτού αλλά με άλλη οπτική

Αειθαλές ή ημιαειθαλές μικρό δένδρο ή θάμνος με αγκαθωτούς κλάδους. Τα φύλλα του έχουν φωτεινό πράσινο χρωματισμό και είναι στενά και γυαλιστερά. Η ανθοφορία παρατηρείται από το Μάιο έως τον Ιούλιο, είναι ανά διαστήματα και είναι πανοραμική. Στη Βίβλο αναφέρεται ότι τα άνθη της αποδίδουν τον ερχομό και την ομορφιά της άνοιξης. Τα άνθη σχηματίζονται στις άκρες των βλαστών, έχουν πολύ όμορφο χωνοειδές σχήμα και εντυπωσιακό κόκκινο-πορτοκαλί χρώμα.

Μετά την ανθοφορία, η καρπόδεση! Το φρούτο της ροδιάς είναι στρογγυλό και μεγάλο σαν μήλο, γεμάτο με ζουμερούς και πολύ εύγευστους σπόρους. Οι καρποί ωριμάζουν αρχές φθινοπώρου.

περ. «ΟΙΚΟ», εφημ. *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 2003

1. Ποιο από τα δύο κείμενα (το κείμενο 2α ή το 2β) είναι πιο προσωπικό, πιο βιωματικό; • Από ποια στοιχεία του το καταλάβατε;
2. Ποιο από τα δύο κείμενα έχει πιο επιστημονική γλώσσα; • Υπογραμμίστε λέξεις ή εκφράσεις του κειμένου αυτού που αποδεικνύουν τον επιστημονικό του χαρακτήρα.
3. Ποιο είναι το κοινό στοιχείο των δύο κειμένων; • Ποιες είναι οι διαφορές τους; • Οργανώστε την απάντησή σας πάνω στους εξής άξονες:
   α. θέμα β. σκοπός γ. αποδέκτες δ. γλώσσα – ύφος
4. Ποιο από τα δύο κείμενα σας αρέσει πιο πολύ; • Για ποιους λόγους;
5. Ποιο από τα δύο κείμενα περιγράφει με μεγαλύτερη ακρίβεια και σαφήνεια τη ροδιά και τα ρόδια της; • Αιτιολογήστε την απάντησή σας με στοιχεία από το κείμενο.
6. Περιγράψτε κι εσείς ένα φυτό, δέντρο ή λουλούδι που σας αρέσει. • Κάποιοι από σας βρείτε στοιχεία από βιβλία βιολογίας ή εγκυκλοπαίδειες και γράψτε μια επιστημονική περιγραφή. • Άλλοι περιγράψτε σε ένα φίλο σας ένα φυτό που σας εντυπωσιάζει.

Το ελληνικό κυκλάμινο

«Το ελληνικό κυκλάμινο είναι ένα από τα πιο συνηθισμένα φυτά που βρίσκουμε στην Ελλάδα. Η ρίζα του είναι μεγάλη σαν πατάτα. Στο κάτω μέρος της πατάτας βγαίνουν χοντρές ρίζες. Βγάζει πολλά άνθη, το καθένα πάνω σ' ένα μακρύ κλαδί, χωρίς φύλλα. Τα άνθη γέρνουν προς τα κάτω, ενώ τα πέντε πέταλα στρέφονται προς τα πίσω και προς τα πάνω. Τα πέταλα έχουν χρώμα ροζ. Τα άνθη βγαίνουν από το Σεπτέμβριο ως το Δεκέμβριο. Τα φύλλα είναι μεγάλα και έχουν σχήμα καρδιάς. Από κάτω είναι κόκκινα και από πάνω σκουροπράσινα. Βρίσκεται σε διάφορες περιοχές της Ελλάδας, όπως στη Χαλκιδική, την κεντρική Ελλάδα, την Πελοπόννησο, το Αιγαίο και την Κρήτη. Φυτρώνει σε βραχώδεις περιοχές και σε ηλιόλουστες τοποθεσίες. Είναι ένα από τα πιο εντυπωσιακά αγριολούλουδα του ελληνικού χώρου».

Πληροφορίες από το «Γεωτρόπιο»

(ΚΕΔΑ, Κείμενα: Καταλαβαίνω και γράφω, σελίδα 14)

4. Η πικροδάφνη είναι ένα φυτό που το βρίσκουμε πολύ συχνά στην Ελλάδα. Χρησιμοποιήστε την εικόνα και τις πληροφορίες που σας δίνονται και παρουσιάστε το.

Πικροδάφνη

- πολυετές φυτό
- χρώμα: άνθη: έντονο ροζ, λευκό
  φύλλα: σκουροπράσινο
- σχήμα: άνθη: μπουκέτα με πολλά άνθη, τα άνθη έχουν πολλά πέταλα
  φύλλα: στενόμακρα και μυτερά
- ανθοφορία: άνοιξη και καλοκαίρι
- αντέχει τη μεγάλη ζέστη

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(ΚΕΔΑ, Κείμενα: Καταλαβαίνω και γράφω, σελίδα 15)

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ/ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ ΣΥΝΑΦΕΙΑ ΜΕ ΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ, Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ, 3Η ΕΝΟΤΗΤΑ, ΣΕΛ. 47

Οι πρώτες μου γνώσεις για την αφήγηση

- Με τον όρο **αφήγηση** εννοούμε την προφορική ή γραπτή **παρουσίαση ενός γεγονότος** ή μιας σειράς γεγονότων, πραγματικών ή φανταστικών.
- Από όσα είδαμε, λοιπόν, παραπάνω συμπεραίνουμε ότι:
  - Η αφήγηση οργανώνεται με άξονα το **χρόνο**, αλλά οι καταστάσεις συνδέονται αιτιολογικά μεταξύ τους.
  - Η αφήγηση ακολουθεί τη δομή που δίνεται στο παρακάτω σχήμα:

Α.	Πληροφορίες για τους ήρωες, το χώρο, το χρόνο και την κατάσταση από την οποία ξεκινά η αφήγηση
Β.	Η εξέλιξη της αφήγησης και η έκβασή της
Γ.	Η λύση: η κρίση του αφηγητή για το νόημα της ιστορίας

  - Κύριος **χρόνος** της αφήγησης είναι ο αόριστος, αλλά χρησιμοποιείται και ο παρατατικός.
  - Κύριο γνώρισμα της αφήγησης είναι οι συνδετικές λέξεις ή φράσεις που δείχνουν τη χρονική σειρά των γεγονότων και την αιτιολογική σχέση μεταξύ τους.

Διαβάζω και γράφω

1. α. Μετά την ανάγνωση του κειμένου 2, γράψτε ένα δικό σας τίτλο στο κείμενο, που να αποδίδει καλύτερα το θέμα του.

   β. Αφού διαβάσετε πάλι το κείμενο και παρατηρήσετε την εξέλιξη της αφήγησης, γράψτε σύντομους πλαγιότιτλους σε κάθε παράγραφο του κειμένου.

   γ. Με βάση τα προηγούμενα διαμορφώστε ένα διάγραμμα του κειμένου, συμπληρώνοντας τα εξής στοιχεία:

Τόπος – Χρόνος
Πρόσωπα-«ήρωες»
Το πρόβλημα – Ο στόχος
Η δράση – Τα αποτελέσματα
Η λύση

δ. Τώρα με βάση αυτή την οργάνωση γράψτε μια πρώτη μορφή περίληψης σε 70-80 λέξεις.

ΥΛΙΚΟ: ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ, ΣΕΛ. 627, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΟΠΑΙΔΩΝ

Διαβάζω τις λέξεις του τριγώνου. Σκέφτομαι και γράφω μια ιστορία με ήρωα τον Αχμέτ. Πρέπει να χρησιμοποιήσω όλες τις λέξεις που μου δίνουν, με όποια σειρά θέλω.

		Αχμέτ		
	μοναχός		λυπημένος	
σπίτι		σχολείο		αγορά
τρόμαξε	έφυγε		γύρισε	χάθηκε
θρήκε	άνοιξε	διάβασε	ρώτησε	θυμήθηκε

ΥΛΙΚΟ: ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ, ΣΕΛ. 629, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΟΠΑΙΔΩΝ

Επώνυμο: _____

Τάξη: _____

Φτιάχνω μια ιστορία σε τρίγωνο γράφοντας στα κουτιά.

• μια λέξη,	το όνομα του ήρωα
• δύο λέξεις,	επίθετα που τον χαρακτηρίζουν
• τρεις λέξεις,	ουσιαστικά που δείχνουν τα μέρη όπου γίνεται η ιστορία
• τέσσερις λέξεις,	ρήματα που δείχνουν τι συνέβη και τον εμπόδισε να πετύχει το σκοπό του
• πέντε λέξεις,	ρήματα που δείχνουν τι συνέβη και μπόρεσε να πετύχει το σκοπό του

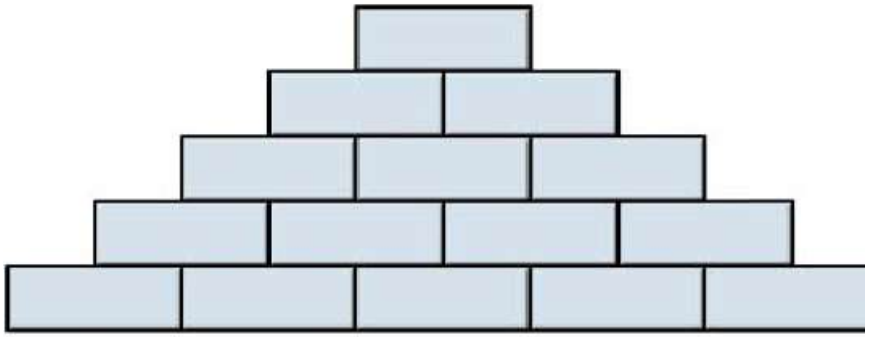

Τώρα γράφω την ιστορία.

_____

_____

ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ

- Δε δίνουμε τις πιο απαιτητικές ή τις πιο χρονοβόρες εργασίες στο σπίτι.
- Βεβαιωνόμαστε ότι όλοι οι μαθητές έχουν καταλάβει την εκφώνηση της άσκησης και γνωρίζουν τι πρέπει να κάνουν.
- Συνήθως οι γονείς δεν μπορούν ή/και δε γνωρίζουν πώς να βοηθήσουν.
- Δίνουμε ένα πρότυπο και το απαιτούμενο λεξιλόγιο για την παραγωγή γραπτού λόγου.

- ☺ Σημαντική εργασία είναι η αυτοδιόρθωση σε μία άσκηση παραγωγής ή ακόμη και μία ακριβώς ίδια άσκηση με αυτή που επεξεργαστήκαμε στην τάξη.
- ☺ Τέλος, «μπαίνουμε στη θέση» των μαθητών μας. Οι ελκυστικές, παιγνιώδεις και σχετικά εύκολες ασκήσεις προκαλούν το μαθητή να ασχοληθεί μαζί τους.

ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ / ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

- Τα λάθη δείχνουν ότι ο αλλόγλωσσος μαθητής κατακτά σταδιακά τη γλώσσα-στόχο

- Διέρχεται ορισμένα στάδια (διαγλώσσα)

ΓΙΑΤΙ ΔΙΟΡΘΩΝΟΥΜΕ;

- Η απουσία διορθωτικής αγωγής μπορεί να οδηγήσει στην αποδοχή λανθασμένων τύπων/δομών ως σωστών
- Οι αλλόγλωσσοι μαθητές δεν έχουν το γλωσσικό αίσθημα των φυσικών ομιλητών
- Η διδακτική παρέμβαση ελέγχει την ορθότητα και την ακρίβεια της γλωσσικής παραγωγής
- Διορθώνουμε για να αποφευχθεί η «απολίθωση» των λαθών

ΓΙΑΤΙ ΔΙΟΡΘΩΝΟΥΜΕ;

- Υπόθεση: Ο μαθητής θα συγκρίνει και θα αναγνωρίσει τις διαφορές που υπάρχουν ανάμεσα στο υπόδειγμα και στη δική του απάντηση
- Παράγοντες όπως η ετοιμότητα, η παρατηρητικότητα, το γλωσσικό υπόβαθρο, η άνεση και η εμπιστοσύνη που νιώθει ο διδασκόμενος παίζουν καθοριστικό ρόλο, όχι μόνο στην άμεση διόρθωση, αλλά στην αλλαγή ή τροποποίηση των κανόνων της «διαγλώσσας» του

ΠΩΣ ΔΙΟΡΘΩΝΟΥΜΕ;

- «Θετική» ανατροφοδότηση: Χαρακτηρισμός ή επανάληψη της σωστής απάντησης

- «Αρνητική» ανατροφοδότηση: Παραδοσιακή γραμματική εξήγηση / Διατύπωση της ορθής απάντησης από το διδάσκοντα

1. ΤΡΟΠΟΙ ΔΙΟΡΘΩΣΗΣ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

Α. Τεχνική: Garden Path (Tomasello & Herron, 1989)

- Αξιοποίηση της υπεργενίκευσης *(π.χ. ****ο** *λεωφόρος*, όπως *ο δρόμος)*
- Εστίαση της προσοχής στους διαφορετικούς τύπους
- Σύγκριση και παρατήρηση των διαφορών ανάμεσα στους τύπους
- Σχηματισμός σωστών υποθέσεων
- Εφαρμογή των υποθέσεων στην παραγωγή

Β. ΤΕΧΝΙΚΗ ΤΗΣ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ (RECAST)

1. Ο εκπαιδευτικός ακούει προσεχτικά την παραγωγή του διδασκομένου
2. Ο εκπαιδευτικός επαναλαμβάνει εσφαλμένους τύπους από την παραγωγή του διδασκομένου τονίζοντας εμφατικά τους τύπους αυτούς
3. Αναμένεται ότι ο διδασκόμενος θα διορθώσει τους τύπους αυτούς μόνος του, αν μπορεί

Γ. ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗ ΤΗΣ ΜΟΡΦΗΣ (NEGOTIATION OF FORM)

1. Ο διδασκόμενος παράγει προφορικό λόγο με κάποια λάθη
2. Ο συνομιλητής (διδάσκων ή/και συμμαθητής) απαντά, επαναλαμβάνει, επεκτείνει, προσαρμόζει, τροποποιεί, αναδιατυπώνει σωστά τα λόγια του διδασκομένου
3. Η απάντηση του συνομιλητή προβληματίζει το διδασκόμενο
4. Αναθεωρεί τις εσφαλμένες υποθέσεις του και αναπροσαρμόζει το λόγο του αμέσως μετά την απάντηση του συνομιλητή του

Δ. ΑΜΕΣΗ ΔΙΟΡΘΩΣΗ

Ο εκπαιδευτικός παρατηρεί το λάθος στη γλώσσα-στόχο και αποφασίζει: α) Να ασχοληθεί άμεσα, β) να καθυστερήσει την παρέμβαση ή γ) να αναβάλει τη διορθωτική παρέμβαση

α) Αν αποφασίσει να ασχοληθεί άμεσα:

Οι πληροφορίες αυτές δίνονται από τον εκπαιδευτικό

ή τους συμμαθητές:

- 1) Πληροφορεί το διδασκόμενο για το λάθος του: Πού είναι ή/και ποιο είναι (ρητή διόρθωση / δίνονται εξηγήσεις)

- 2) Υποδεικνύει στο διδασκόμενο πώς θα διορθώσει το λάθος του με σαφείς οδηγίες

(Ellis, Loewen, Erlam, 2006)

ΑΥΘΕΝΤΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΜΑΘΗΤΡΙΑΣ Γ΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ Α1 ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΕΝΑ ΓΡΑΠΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟ ΤΕΣΤ ΙΙ (Δ΄ ΜΕΡΟΣ: ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ: Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΕ ΤΗ ΓΆΤΑ) ΤΗΣ ΕΛΙΖΑΜΠΕΘ, Η ΟΠΟΙΑ ΦΟΙΤΑ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Μια φορά και έναν καιρό είδαμε τρεις πουλιακια να σφίριζουν και ένα πουλί να πεταει στον ουρανο. Η γάτα είδε δύο πουλακια να είναι στο δέντρο. Ηθελε η γατα να πάρει τα δύο γατάκια και ο σκύλο ηρθε. Ο σκύλο ήθελε να φάει την ουρά της γάτα μέτα η γάτα φοβηθηκε. Μετά η γάτα έφηγε.

ΘΕΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ:

Η μαθήτρια:

- Αφηγείται σωστά την ιστορία βασισμένη στις εικόνες: Το κείμενο έχει συνοχή, αρχή και τέλος
- Χρησιμοποιεί τις κατάλληλες λέξεις
- Γνωρίζει τον αόριστο και το πώς αυτός ο χρόνος χρησιμοποιείται.
- Σχηματίζει σωστά το γ΄ ενικό πρόσωπο των ρημάτων: *είδε, ήθελε, φοβήθηκε*
- Γνωρίζει βασικές συντακτικές δομές: ήθελε να…/ είδε να…, όπως *είδε δύο πουλακια να είναι στο δέντρο / ήθελε να φάει την ουρά*
- Γνωρίζει πώς γράφονται συμφωνικά συμπλέγματα, όπως: *δέντρο*
- Γράφει σωστά σχεδόν όλες τις λέξεις

2. ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΤΟΥ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΔΙΟΡΘΩΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ:

- Ξεκινάμε με τα λεξιλογικά λάθη που επιφέρουν προβλήματα στην επικοινωνία: **πουλιάκια* (αντί *πουλάκια*).
- Προχωράμε σε σημαντικά μορφολογικά λάθη: *Ο *σκύλο* (αντί *Ο σκύλος*) *της *γάτα* (αντί *της γάτας*).
- Στη συνέχεια χωρίζουμε σωστά τις περιόδους στο κείμενο και προτείνουμε και άλλους δείκτες συνοχής
- Μετά διορθώνουμε το αριθμητικό και εξηγούμε γιατί το επιλέγουμε: **τρεις πουλιακια* (αντί *τρία πουλάκια*).
- Στη συνέχεια τονίζουμε τις λέξεις και οδηγούμε τη μαθήτρια στο σωστό τονισμό: **σφίριζουν, *μέτα , *φοβηθηκε*
- Τέλος διορθώνουμε μαζί με τη μαθήτρια τα ορθογραφικά λάθη: **σφίριζουν, *έφηγε*.

ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΣΕ ΟΜΑΔΕΣ ΑΝΟΜΟΙΟΓΕΝΕΙΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΟΜΑΘΕΙΑ

- Προϋπόθεση για την κατάκτηση είναι η κατανόηση των εισερχόμενων ερεθισμάτων (Long, 1983). Αυτή επιτυγχάνεται μέσω της:

- Απλοποίησης του περιεχομένου

- Χρήσης γλωσσικού και μη γλωσσικού υλικού

- Τροποποίησης και διαπραγμάτευσης του νοήματος με στόχο την αμοιβαία κατανόηση

ΚΑΤΕΥΘΥΝΟΜΕΝΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΗ/ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ (SWAIN, 1985, 1995). ΠΩΣ;

- ✓ Παροχή καθημερινών ευκαιριών σε όλους τους μαθητές για αξιοποίηση και εξάσκηση των γνώσεων που διαθέτουν
- ✓ Παρότρυνση όλων των μαθητών να εκφραστούν ακόμα και αν δε νιώθουν «έτοιμοι» ή σίγουροι
- ✓ Αξιοποίηση ενδιαφερουσών δραστηριοτήτων ώστε να επιθυμούν και οι ίδιοι οι μαθητές να συμμετάσχουν σε αυτές

ΤΡΟΠΟΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΑΝΟΜΟΙΟΓΕΝΕΙΑΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΛΛΗΝΟΜΑΘΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΙΔΙΑ ΤΑΞΗ

- Χωρισμός των μαθητών σε ομάδες σχετικά ομοιογενείς ως προς την ελληνομάθεια
- Επιλογή υλικού που ενδιαφέρει την πλειονότητα των μαθητών
- Ενθάρρυνση των μαθητών να εκφραστούν και να προτείνουν το υλικό που τους ενδιαφέρει

ΤΡΟΠΟΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΑΝΟΜΟΙΟΓΕΝΕΙΑΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΛΛΗΝΟΜΑΘΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΙΔΙΑ ΤΑΞΗ

- Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία: Οι μαθητές

  που έχουν αναπτύξει μια συγκεκριμένη δεξιότητα σε μεγαλύτερο βαθμό μπορούν να βοηθήσουν όσους δυσκολεύονται

- Σύνδεση της ενότητας του σχολικού εγχειριδίου με την κατάλληλη ενότητα από εγχειρίδια διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας

ΤΡΟΠΟΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΑΝΟΜΟΙΟΓΕΝΕΙΑΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΛΛΗΝΟΜΑΘΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΙΔΙΑ ΤΑΞΗ

Διαφοροποίηση (Boaler et al. 2000)

1. Ως προς το υλικό:

   Επεξεργασία διαφορετικού γλωσσικού υλικού σε κάθε ομάδα

2. Ως προς τη συμμετοχή:

   Επιλογή τέτοιων δραστηριοτήτων ώστε να ανταποκρίνονται όλοι οι μαθητές στο βαθμό που μπορούν

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ:

- Συντονισμός και οργάνωση του υλικού για κάθε ομάδα
- Διαφοροποίηση του ρυθμού διδασκαλίας ανάλογα με το επίπεδο ελληνομάθειας και τις ανάγκες των μαθητών
- Διαμορφωτική αξιολόγηση και αναθεώρηση των στόχων, του υλικού και των διδακτικών στρατηγικών

ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΣΕ ΜΕΙΚΤΕΣ ΤΑΞΕΙΣ (ΦΥΣΙΚΟΙ ΟΜΙΛΗΤΕΣ - ΑΛΛΟΓΛΩΣΣΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ) Ε΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ: «ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΡΟΔΑ ΚΑΙ ΡΟΔΑΝΙ», Α΄ ΤΕΥΧΟΣ, ΒΙΒΛΙΟ ΜΑΘΗΤΗ, ΣΕΛ. 33-35.

η ζωή στην πόλη

Διαδρομές στην πόλη

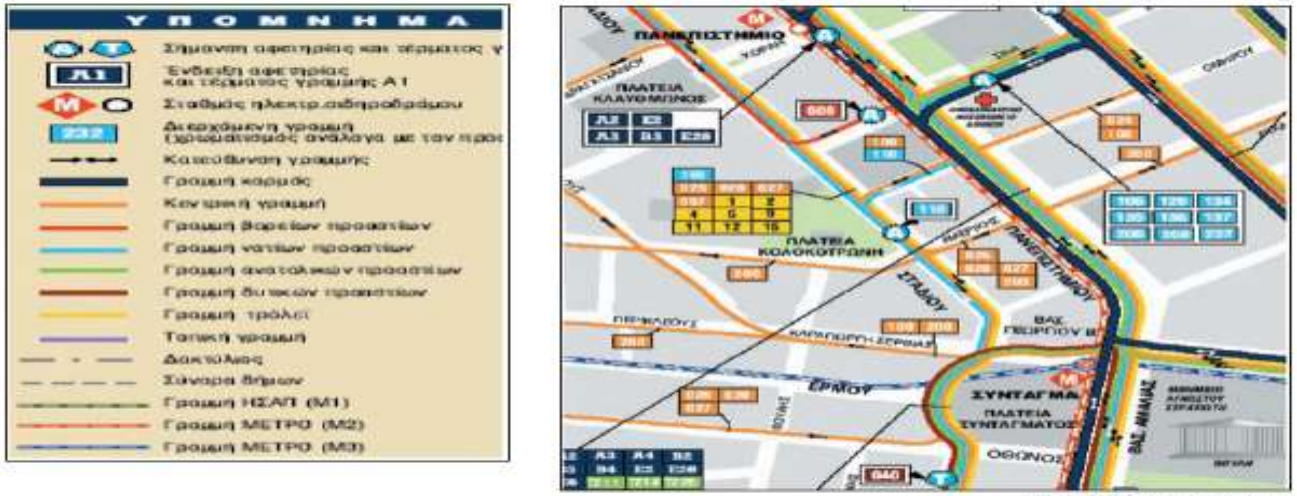

ιστοσελίδα του ΟΑΣΑ,
www.oasa.gr/greek/transport/i xartes..asp

I. Βρισκόμαστε στο κέντρο της Αθήνας. Ο χάρτης μάς δείχνει τις οδούς και τις λεωφόρους, τις συγκοινωνιακές γραμμές (μετρό και λεωφορεία).

Συμβουλευτείτε το υπόμνημα και βρείτε:

- Ποιες γραμμές του μετρό φαίνονται στον χάρτη και ποιοι σταθμοί;
- Σε ποιο δρόμο βρίσκεται η αφετηρία της γραμμής 106;
- Ποιες οδοί έχουν ονόματα αρχαίων Ελλήνων ή αρχαίων θεών;

2. Πάρτε ένα σχέδιο της πόλης όπου μένετε και βρείτε το σπίτι σας, το σχολείο σας, την πλατεία της περιοχής, την εκκλησία, το δημαρχείο και άλλα σημαντικά κτίρια και εγκαταστάσεις (π.χ. μουσείο, αν υπάρχει, θέατρο, γήπεδο κ.ά.).

Αν μένετε σε χωριό, βρείτε τον χάρτη του νομού σας και σημειώστε:

- τη θέση του χωριού
- ποια είναι η πρωτεύουσα του νομού και σε πόση απόσταση βρίσκεται από το χωριό
- ποια είναι η πιο κοντινή πόλη από αυτό
- ποια είναι τα κοντινά χωριά

Γράψτε ένα σύντομο κείμενο με οδηγίες για κάποιον που θέλει να έρθει να σας βρει στην πόλη όπου μένετε ή για κάποιον που θέλει να πάει από το χωριό σας στην πιο κοντινή πόλη.

Η λέξη **οδός** σχηματίζει μια πολύ μεγάλη οικογένεια με τη βοήθεια της σύνθεσης.

Ας δούμε τη σύνθεση:

α΄ συνθετικό	β΄ συνθετικό
οδηγός	άνοδος
οδοποιία	έξοδος
οδόστρωμα	αδιέξοδο

Εκτός από αυτές, μπορούμε με τη βοήθεια του λεξικού μας να βρούμε και πολλές άλλες:

Η **οδός** ανήκει στα θηλυκά ουσιαστικά σε -ος. Ας θυμηθούμε πώς κλίνεται:

	Ενικός αριθμός	Πληθυντικός αριθμός
Ονομαστική	η οδός	οι οδοί
Γενική	της οδού	των οδών
Αιτιατική	την οδό	τις οδούς
Κλητική	οδέ	οδοί

4. Κλίνετε και εσείς το θηλυκό «η λεωφόρος»:

	Ενικός αριθμός	Πληθυντικός αριθμός
Ονομαστική		
Γενική		
Αιτιατική		
Κλητική		

5. Συμπληρώστε με τον σωστό τύπο της λέξης **οδός** τα κενά στο κείμενο που ακολουθεί:

Έστριψα αριστερά στην ..... Σόλωνος και προχώρησα προς την ..... Ασκληπιού. Δεν άργησα να χαθώ, γιατί όλες οι ..... έμοιαζαν ίδιες. Άλλωστε και οι πινακίδες που έλεγαν τα ονόματα των ..... έλειπαν. Ευτυχώς βρέθηκε ένας περαστικός και μου εξήγησε πως η ..... που έψαχνα ήταν η αμέσως επόμενη.

Θεσσαλονίκη, 18–19 Φεβρουαρίου 2012

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

- Αποκωδικοποίηση συμβόλων (υπόμνημα χάρτη)
- Περιγραφή διαδρομής
- Οδηγίες
- Κλίση του ουσιαστικού «η οδός»

- Αποκωδικοποίηση συμβόλων (υπόμνημα χάρτη)
- Περιγραφή διαδρομής
- Διδασκαλία κατάλληλων δομών για την παροχή οδηγιών
- Διδασκαλία τοπικών επιρρηματικών
- Συγκέντρωση θηλυκών ουσιαστικών σε -ος
- Κλίση του ουσιαστικού «η οδός»

Φυσικοί ομιλητές

Αλλόγλωσσοι μαθητές

ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ: ΠΕΜ, ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ, ΣΕΛ. 86-87, 598, 595.

Συμπληρώνω τα κενά στον πίνακα, όπως στο παράδειγμα.

Όνομα: _____

Επώνυμο: _____

Τάξη: _____

η οδός	η λεωφόρος	η είσοδος	η έξοδος
την οδό	τη _____	την είσοδο	την _____
της οδού	της _____	της εισόδου	της _____
οι οδοί	οι _____	οι είσοδοι	οι _____
τις οδούς	τις _____	τις εισόδους	τις _____
των οδών	των _____	των εισόδων	των _____

Συμπληρώνω τα κενά με τις λέξεις από την παρένθεση.

Ποιες οδηγίες έδωσε η Αϊσέ στη φίλη της για να έρθει σπίτι της;

Μένω στην <u>οδό</u> Κλεισούρας 34.

Το σπίτι μου βρίσκεται ανάμεσα στη _____ *(λεωφόρος)* Μακεδονίας και στην _____ *(οδός)* Θράκης. Για να έρθεις πιο γρήγορα, παίρνεις τη _____ *(λεωφόρος)* Μακεδονίας, περνάς τις _____ *(οδός)* Ροδόπης και Ολύμπου και στρίβεις σε μια _____ *(πάροδος)* που λέγεται Σμύρνης, και το πρώτο στενό δεξιά είναι η Θράκης. Μπροστά στην _____ *(είσοδος)* του σπιτιού μου υπάρχει ένας μικρός κήπος. Το κουδούνι γράφει «Χαλίλ».

Βάζω τα ουσιαστικά κάτω
από το σωστό άρθρο στον πίνακα.

Όνομα: _____

Επώνυμο: _____

Τάξη: _____

άνθρωπος δρόμος περίμετρος Σύρος Χίος
οδός ουρανός είσοδος διάμετρος Βόλος Πελοπόννησος
Όλυμπος Πόρος
λεωφόρος ψήφος Ρόδος
έμπορος
έξοδος ήλιος Κύπρος
Αξιός Έβρος

Ο	Η
αρσενικά	θηλυκά
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Κοιτάζω την εικόνα, λέω πού είναι κάθε μαθητής/–τρια και σχηματίζω προτάσεις, όπως στο παράδειγμα.

Όνομα: _____

Επώνυμο: _____

Τάξη: _____

Ανάμεσα στον Αχμέτ και στην Γκιουλίν στέκεται η Φατμέ. Μπροστά τους είναι...
Ο Ενγίν κάθεται πίσω από τον Ογλού. Μπροστά του είναι ο Ερκάν.

μέσα, μπροστά	στο(ν) / στη(ν) / στο
πίσω, έξω, μπροστά	από το(ν) / τη(ν) / το
απέναντι	από το(ν) / στο(ν)
αντίκρυ	στο(ν) / στη(ν) / στο
ανάμεσα → στο(ν)... και (σ)το(ν)... / (σ)τη(ν)... / (σ)το... μεταξύ → του / της... και του / της...	

Ο Μποζ είναι μπροστά στον Αχμέτ > μπροστά του
στη Φατμέ > μπροστά της
στο παιδί > μπροστά του
σ' εμάς > μπροστά μας
σ' εσάς > μπροστά σας
σ' αυτούς, αυτές, αυτά > μπροστά τους

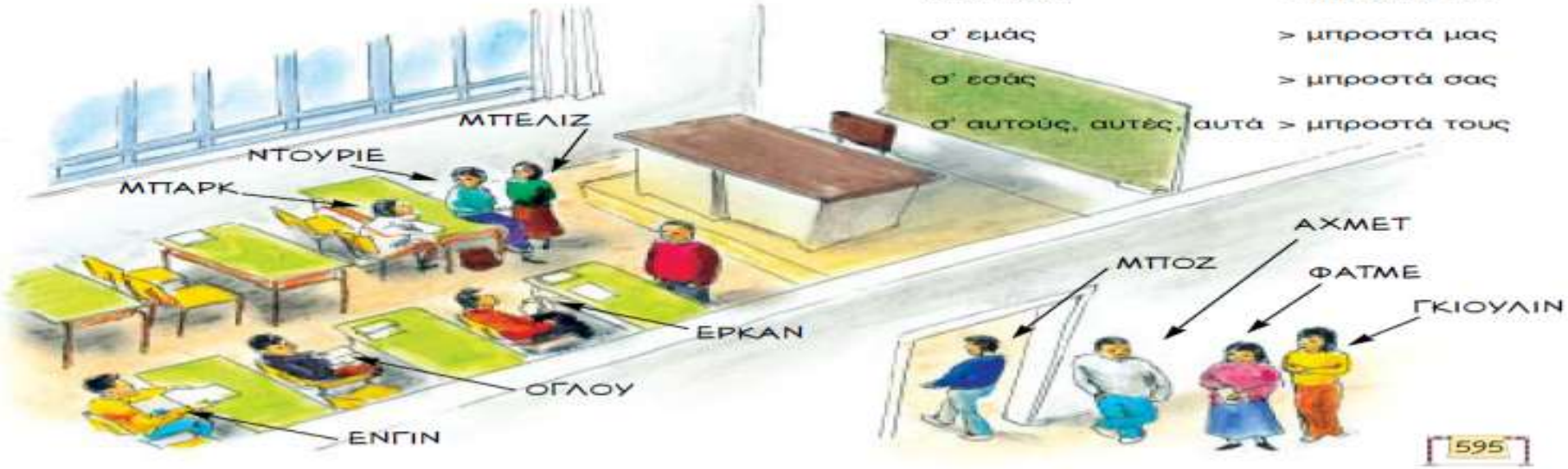

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΔΟΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΟΔΗΓΙΩΝ:

- Είσαι εδώ… Βρίσκεσαι σε αυτό το σημείο…
- Περνάς το…
- Στρίβεις δεξιά / αριστερά στο πρώτο/δεύτερο… δρόμο
- Προχωράς ευθεία
- Περνάς ένα, δύο… στενά
- Στα δεξιά/αριστερά σου βλέπεις ένα/μία…
- Διασχίζεις το δρόμο… / περνάς απέναντι…

Πού είναι τι... Περιγράφω την εικόνα χρησιμοποιώντας τις λέξεις:

μακριά από δεξιά από αριστερά από κοντά σε κάτω από πάνω σε δίπλα σε απέναντι από / σε

Όνομα: _____

Επώνυμο: _____

Τάξη: _____

1.

Σχεδιάζω τον χάρτη της γειτονιάς μου. Σημειώνω δρόμους, πλατείες, καταστήματα ...

Θεσσαλονίκη, 18–19 Φεβρουαρίου 2012

ΚΕΔΑ: ΓΕΙΑ ΣΑΣ 3, ΒΙΒΛΙΟ ΜΑΘΗΤΗ, ΣΕΛ. 167, 168

8. Ακούω και σημειώνω τη διαδρομή στον χάρτη.

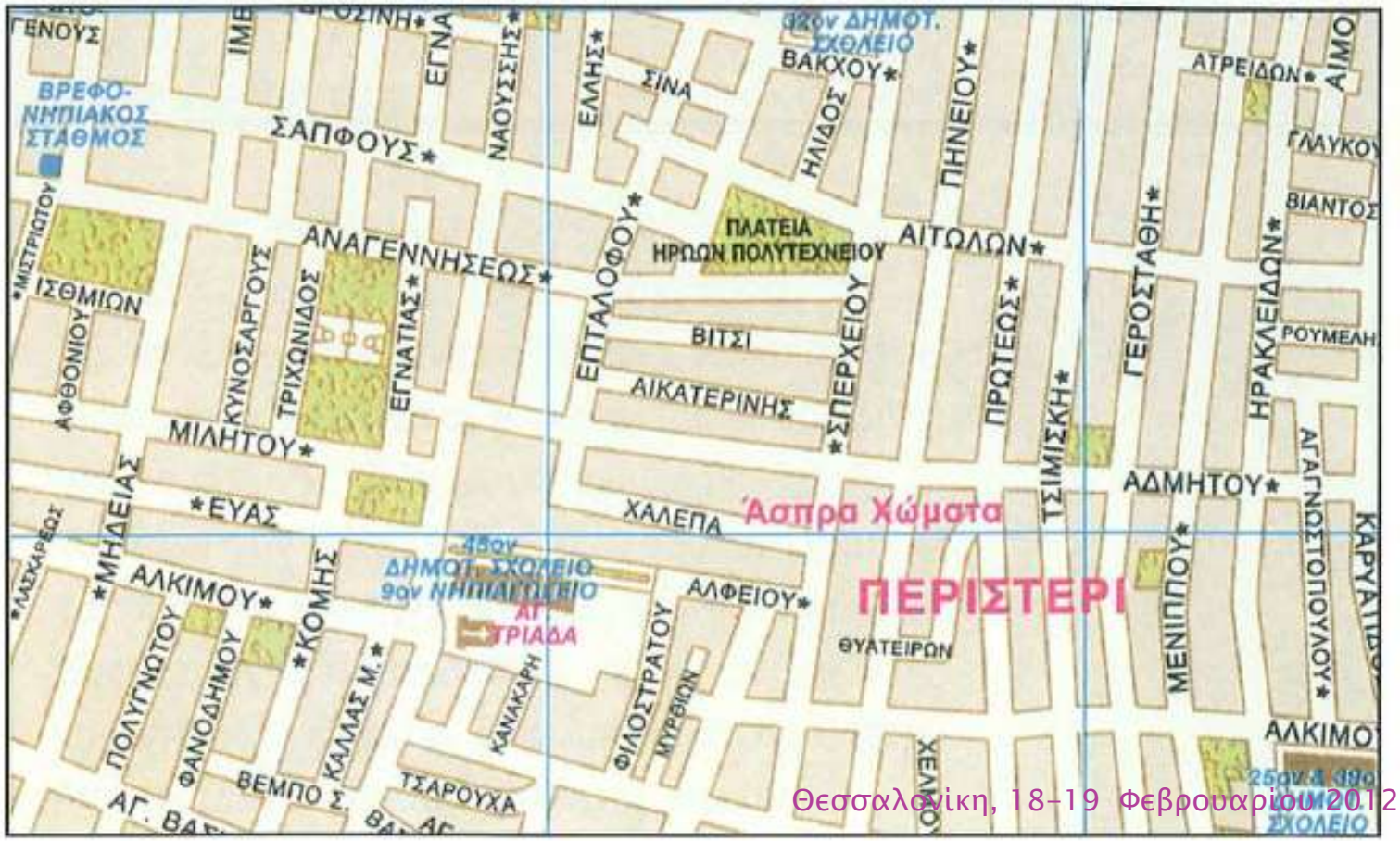

9. Παρατηρώ τον χάρτη.

Ο Αντρές και η Ρόζα βρίσκονται στο σημείο **x** .
Θέλουν να φτάσουν στο 105° δημοτικό σχολείο.
Βρίσκουμε τα σημεία στον χάρτη, σημειώνουμε τη διαδρομή τους και μετά τη γράφουμε.

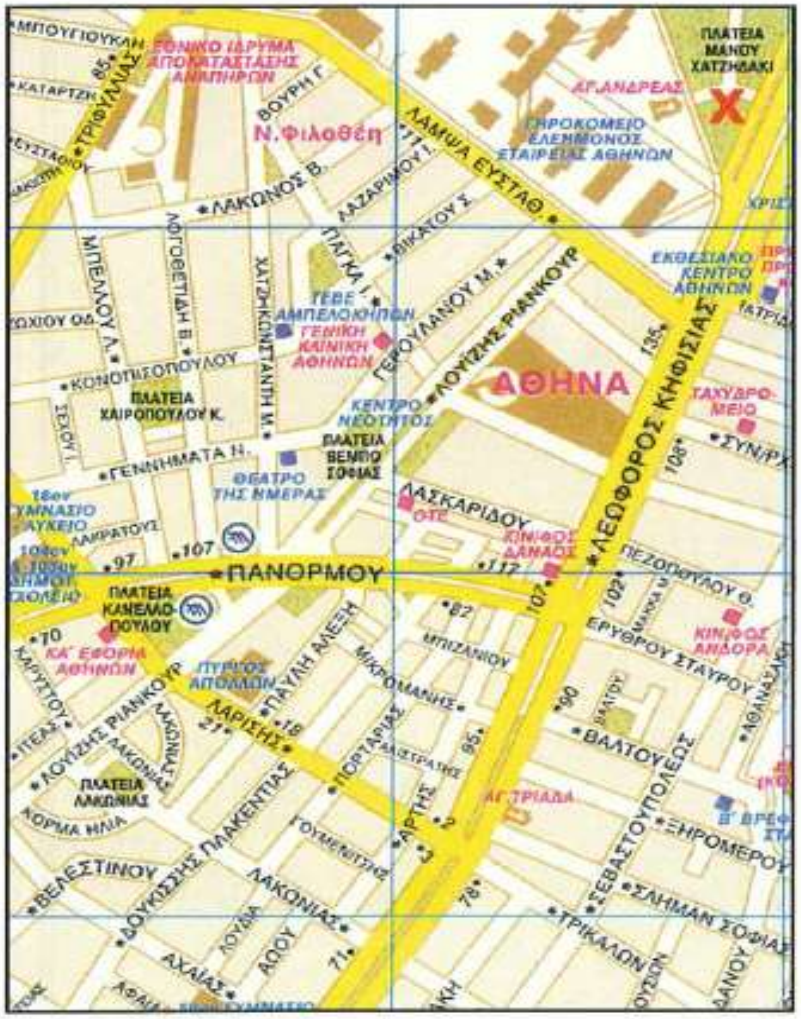

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Bailey, C. and Bridges, D. (1983). *Mixed Ability Grouping*. (A philosophical perspective). London: Harper & Row.
- Boaler, J., Williamm, D. and Brown, M. (2000). Students' experiences sod Ability Grouping = Dissatisfaction, polarization and the construction of failure. *British Educational Research Journal 26 (5)*, pp. 631-648.
- Goldberg et al. (1996). *The Effects of Ability Grouping*. New York: Teachers' College Press.
- Ireson, J., Hallam, S., and Mortimore, P. (1999). Ability Grouping in Schools: An analysis of effects. http://orders.edrs. com/members/sp.sfm?An=ED430989
- Long, M. (1983). Native Speaker/ non native speaker conversations in the second language classrooms. In M.A. Clark & J. Handscombe (eds), *On TESOL '82 pacific perspectives on Language Learning and Teaching*. Washington D.C. TESOL.
- Miilrood, R. (2002). Teaching Heterogeneous Classes. *ELT Journal Volume 56 (2)*, pp. 128-136.
- Perera, M. (2010). *Coping with students' heterogeneity in the English Language Classrooms, a collaborative action research*. http://www.nec.gov.lk/web/images/pdf/research/general/plroblemsin%20teachingenglish%20full%20report.pdf
- Prodromau, L. (1994). *Mixed Ability Classes*. London: Macmillan.
- Reid , M. , Louise, C.R., Goacher, B., & Vile, S. (1981). Mixed Ability Teaching. Problems and Possibilities. *Educational research, 24(1),* pp. 3-10.
- Swain, M. (1995). Communicative competence; Some role of comprehensible input and comprehensible output in its development. In S. Gass & C. Madden (eds) *Input in Second Language Acquisition*. Rowley Mass: Newbury House, pp.235-253.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Chaudron, G. (1988). *Second Language Classrooms, Research on Teaching and Learning, Cambridge Applied Linguistics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Cohen, A.D., (1987a): "Students processing of feedback on their compositions". In A. Wenden and J.Rubin (eds), Learner strategies in language learning. Englewood Cliffs, NJ: Prentice/Hall International,57-69.
- Ellis, R., Loewen, S. & Erlam, R. (2006). Implicit and explicit corrective feedback and the acquisition of L2 Grammar. *Studies in Second Language Acquisition*, 28, 339-368.
- Han, Z. & Odlin, T. (2006). *Studies of fossilization in second language acquisition*. Clevedon: Multilingual Matters.
- Long, M. H. (1977). Teacher feedback on learner error: mapping cognitions. In H. D. Brown, C. A. Yorio & R. Crymes (eds.), *On TESOL '77. Teaching and learning English as a Second Language*: *Trends in research and practice* (pp. 278-94). Washington, D.C.: TESOL.
- Lyster, R. & Ranta, L. (1997). Corrective feedback and learner uptake: Negotiation of form in communicative classrooms. *Studies in Second Language Acquisition, 19*, pp. 37-66.
- Swain, M. (1995). Communicative competence; Some role of comprehensible input and comprehensible output in its development. In S. Gass & C. Madden (eds.), *Input in Second Language Acquisition*. Rowley Mass: Newbury House, pp.235-253.
- Tomasello, M. & Herron, C. (1989). Feedback for language transfer errors: The Garden Path Technique. *Studies in Second Language Acquisition, 11*, pp. 385-395.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αντωνοπούλου, Ν., Λυκίδη, Σ., Μελιτζάνη, Ει. & Ψυχογιού, Ε. 2010. *Τα κειμενικά είδη στη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας. Παρουσίαση δειγματικής διδασκαλίας ενός περιγραφικού κειμένου.* http://www.inpatras.com/praktika/synedrio2010/tomos2/antonopouloukeimena.php
- Μοσχονάς, Σ. 2004. *Διδακτική των ασκήσεων γραμματικής*. Στο πλαίσιο του προγράμματος «Εκπαίδευση Μουσουλμανοπαίδων, 2002-2004», *Δράση: Γραμματική και Διδασκαλία*, http://www.media.uoa.gr/language
- Σφυρόερα, Μ. 2003. *Η επεξεργασία της εικόνας στη σχολική τάξη*. Στο πλαίσιο του προγράμματος «Εκπαίδευση Μουσουλμανοπαίδων, 2002-2004», http://www.media.uoa.gr/language/kleidiakaiantikleidia
- Baker, C. 2001. *Εισαγωγή στη Διγλωσσία και τη Δίγλωσση Εκπαίδευση*, μτφρ. Α. Αλεξανδροπούλου. Αθήνα: Gutenberg.
- Cummins, J. 1999. *Ταυτότητες υπό διαπραγμάτευση: Εκπαίδευση με σκοπό την ενδυνάμωση σε μια κοινωνία της ετερότητας*, μτφρ. Σ. Αργύρη. Αθήνα: Gutenberg.